

УДК 378

DOI 10.18372/2786-5495.1.17797

Санжаровець Валентина 

кандидат філософських наук,
Національний авіаційний університет,
м. Київ, Україна

valyasanj@gmail.com

ПІДГОТОВКА ДЛЯ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ ФАХІВЦІВ З СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВОЄННИЙ ЧАС

Анотація. Розкрито особливості процесу підготовки для авіаційної галузі фахівців з соціальної роботи під час дистанційного навчання у воєнний час. Зміст вказаного напрямку стимулює здобувачів постійно перебувати у процесі роботи, тому виникає потреба у нових знаннях, способах володіння матеріалом пропонованих спеціалістами програм. У системі науково-методичного супроводу процесу розвитку інноваційного потенціалу викладачів ЗВО використовуються різноманітні форми та методи.

Ключові слова: авіаційна галузь, соціальна робота, фахівці, дистанційне навчання, воєнний час.

Annotation. The peculiarities of the training process of social work specialists for the aviation industry during distance learning during wartime are revealed. The content of the indicated direction stimulates applicants to be constantly in the work process, therefore there is a need for new knowledge, ways of mastering the material of the programs offered by specialists. Various forms and methods are used in the system of scientific and methodological support of the process of developing the innovative potential of teachers of higher education institutions.

Key words: aviation industry, social work, specialists, distance learning, war time.

Вступ. Для системи вищої освіти інноваційна діяльність викладача є основним способом передачі знань здобувачам для їх розвитку. Освітня практика характеризується численними прикладами, які свідчать про складності для викладачів при здійсненні науково-педагогічної діяльності, що змінилися в умовах воєнного стану. Результативність діяльності викладача ЗВО залишається інноваційною в умовах воєнного стану. Неможливо переоцінити роль вищої освіти у розвитку суспільства України, в умовах військової агресії, вона зазнала значних втрат, що вплинуло на суб'єктів, інфраструктуру, матеріально-технічну базу, механізми функціонування. Саме наука, технології й інновації відіграватимуть ключову роль у відновленні постраждалих від війни регіонів України.

Мета статті – розкрити особливості процесу підготовки для авіаційної галузі фахівців з соціальної роботи під час дистанційного навчання у воєнний час.

Виклад основного матеріалу. Освітній процес у закладі вищої освіти поєднує теоретичну складову та освоєння практичних навичок після опанування базових дисциплін. На першому курсі здобувачі спеціальності «Соціальна робота» протягом наступних трьох років вивчають дисципліни, що мають практичну направленість: психологія, тренінгова робота, надання допомоги різним групам та категоріям населення. Соціальна робота в авіаційній сфері – це одна з особливих дисциплін, де здобувачі окрім теоретичної підготовки мають оволодіти практичними навичками.

В умовах сталого освітнього процесу згідно навчальної програми це забезпечується присутністю здобувачів під час роботи в аеропортах. Саме в такий спосіб здобувач має змогу практично застосувати знання за темами ведення випадку в літаку чи в аеропорті. Запровадження в Україні воєнного стану внесло суттєві корективи не лише в повсякденне життя, а й в усі галузі знань, зробивши їх військово адаптованими [1].

Суттєва автономія закладу вищої освіти, забезпечена Законом України «Про вищу освіту», дозволяє своєчасно та динамічно адаптувати навчальний процес до умов сьогодення [2] та завдяки набутим протягом останніх двох років напрацюванням дистанційної роботи під час пандемії.

Стандарт вищої освіти - це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності ВНЗ і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності [2].

Заклад вищої освіти може забезпечити виконання навчальної програми зі спеціальності «Соціальна робота» у дистанційній чи змішаній формах навчання, а в умовах воєнного стану це стало не альтернативою, а виробничою необхідністю.

Освітнє середовище складається із взаємодії всіх учасників освітнього процесу та розвитку інноваційного потенціалу між собою, взаємодії індивідуальних сенсів. В ефективно функціонуючій системі важливим є зв'язок її елементів через здійснення науково-методичного супроводу.

На даний час існує проблема формування сучасного викладача інноваційного закладу освіти, який володіє компетентністю, креативністю, готовністю до використання нововведень та створення інновацій, уміння здійснювати експериментальну роботу.

Тому науково-методичний та практичний супровід процесу розвитку інноваційного потенціалу викладача займає особливе місце у системі управління закладом вищої освіти, оскільки, насамперед, сприяє активізації розвитку професіоналізму викладача, розвитку його творчої діяльності.

Науково-методичний супровід процесу розвитку інноваційного потенціалу викладача для роботи в авіаційній галузі здійснюється за наступним напрямком:

1. Аналіз підготовки на основі виявлення професійних потреб, вивчення результатів діяльності та залучення до різних форм підвищення кваліфікації, як через ЗВО, так і через сертифіковані курси, практику на підприємствах галузі чи в аеропорті.

2. Створення на базі ЗВО власної програми професійного саморозвитку та самоосвіти, яка враховує:

– завдання розвитку та підготовки фахівці для роботи в аеропорту, можливі шляхи їх реалізації з урахуванням досягнень сучасної науки та практики соціальної роботи;

– можливості включення науково-педагогічного складу у дослідно-експериментальну діяльність з урахуванням соціальної роботи;

– забезпечення органічного зв'язку змісту та форм навчання та практичної діяльності зі створення інноваційної практики за умов соціального партнерства;

– залучення фахівців до роботи на підприємствах авіаційної галузі: від розробки концепції та проектування моделі інноваційної установи до її реалізації.

Комплекс форм та методів науково-методичного супроводу процесу розвитку інноваційного потенціалу залучених фахівців як практиків соціальної роботи включає:

1) діагностику рівня інноваційного потенціалу науково-педагогічного колективу;

2) створення інноваційного інформаційного освітнього середовища, сучасних лабораторій;

3) встановлення зв'язків із науковими установами шляхом залучення вчених (як наукових керівників, консультантів, тренерів); проведення за актуальними та важливими теми теоретичних семінарів та практичних занять; впровадження цифровізація освіти;

4) вибір викладачами нововведень відповідно до своїх потреб, з урахуванням інтересів та схильностей здобувачів, пов'язаних з тематикою дослідно-експериментальної соціальної роботи;

5) удосконалення структури управління в умовах роботи в інноваційному режимі, активна участь науково-педагогічного складу у прийнятті управлінських рішень;

б) створення мотивації; організація круглих столів та конференцій; проведення захистів проектів та кваліфікаційних робіт; складання та презентація творчих звітів тощо.

Ефективна організація нововведень у закладі освіти залежить від розвитку його потенціалу, професійної компетентності педагогічного колективу до роботи в умовах пошуку, створенні науково-методичної та матеріально-технічної підтримки інноваційних змін [3, с. 5].

Висновки. Отже, зміни в освітній, соціальній, економічній, політичній сферах суспільства сучасної України висувають нові вимоги до системи управління вищою освітою в галузі соціальної роботи.

Сучасний етап розвитку системи освіти – це процес модернізації. Зміни стосуються різних сторін діяльності освітніх установ: парадигми освітнього процесу; змістовно-цільових, організаційно-цільових, організаційно-процесуальних, технологічних аспектів.

Відбувається перехід функціонування освітніх установ до цілеспрямованих, та керованих змін. Цей процес передбачає наявність свідомого суб'єкта, що проводить всі зміни. Отримані результати призводять до підвищення якості освіти з метою поліпшення надання соціально-психологічної допомоги населенню України.

Пріоритетними стають завдання формування у педагогів здатностей до самозміни, самоорганізації, саморозвитку в творчо-пошуковій діяльності підготовки соціальних працівників.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»: Закон України № 2102-IX від 24 лютого 2022 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/219987.html> (дата звернення: 15.05.2023).

2. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 липня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 15.05.2023).

3. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проектна діяльність: Науково-методичний збірник/ за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. 140 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Nauk-metod.zbirnyk-Osv.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu-%20Innovatsiyna.ta.proyektna.diyalnist.pdf> (дата звернення: 15.05.2023).